

PROJECTPLAN

Vincent – Zijn vroege jaren

Het Noordbrabants Museum

Inleiding

Het Noordbrabants Museum positioneert zich nadrukkelijk als hét museum van Vincent van Goghs vroege jaren. Vanuit 's-Hertogenbosch ontwikkelt het museum een meerjarige inhoudelijke en strategische programmalijn waarin vernieuwend onderzoek, tentoonstellingen, publieksactiviteiten en educatie samenkomen rondom Van Goghs Brabantse periode.

Met een unieke kerncollectie, internationale expertise en een sterk netwerk van museale, maatschappelijke en regionale partners beschikt Het Noordbrabants Museum over een onderscheidende uitgangspositie om deze rol duurzaam te vervullen. Projecten zoals *Van Goghs intimi*, de publicatie van de *Atlas Van Gogh in Brabant*, de verwerving van *Kop van een vrouw (Gordina de Groot)* en de presentatie *Van Gogh en de aardappel* vormen de basis van deze langjarige koers.

Voortbouwend hierop ontwikkelt het museum tussen 2026 en 2028 een reeks focustentoonstellingen en onderzoeksprojecten onder de overkoepelende werktitel *Vincent – Zijn vroege jaren*. De programmalijn mondt uit in een grote presentatie in 2028 – 175 jaar na Van Goghs geboorte in Brabant – en een nieuwe vaste presentatie vanaf 2029.

Het Noordbrabants Museum wil hiermee structureel bijdragen aan:

- de internationale positionering van Brabant als oorsprong van Van Gogh;
- nieuwe kennisontwikkeling rondom zijn vroege oeuvre;
- publieksverbreding en culturele participatie;
- regionale trots en maatschappelijke verbondenheid;
- duurzame culturele infrastructuur in Brabant.

Het Noordbrabants Museum is wereldwijd het startpunt om Vincent van Gogh te begrijpen – precies daar waar zijn kunstenaarschap werd gevormd: in Brabant.

Motivatatie en ambitie

Wereldwijd wordt Vincent van Gogh vaak geassocieerd met Parijs, Arles of Saint-Rémy. Minder bekend is dat de basis van zijn kunstenaarschap ontstond in Brabant: in het landschap, het boerenleven en de mensen die hem omringden.

Met dit project maakt Het Noordbrabants Museum zichtbaar dat juist deze vroege Brabantse jaren essentieel zijn voor het begrijpen van Van Goghs ontwikkeling als kunstenaar én mens. Het museum ontwikkelt een duurzaam internationaal onderscheidend profiel rondom dit onderwerp. Met deze programmalijn bouwt het museum tussen 2026 en 2028 stap voor stap aan onderzoek,

publieksbereik en nieuwe samenwerkingen, wat in 2028 — 175 jaar na Van Goghs geboorte in Brabant — uitmondt in een grote tentoonstelling van internationale allure. Deze tentoonstelling legt tegelijk de inhoudelijke en financiële basis voor een vernieuwde vaste presentatie vanaf 2029.

De programmalijn sluit aan bij:

- de groeiende internationale belangstelling voor Van Gogh;
- de wens om Brabant sterker te positioneren binnen het internationale Van Gogh-netwerk;
- de behoefte aan duurzame spreiding van cultuurtoerisme;
- actuele maatschappelijke thema's zoals identiteit, inclusie, mentale gezondheid, landschap en verbondenheid.

De kracht van het project ligt in de combinatie van:

- vernieuwend kunsthistorisch onderzoek;
- maatschappelijke relevantie;
- sterke regionale verankering;
- internationale uitstraling;
- duurzame samenwerking.

Strategische doelstellingen

Brabant positioneren als de oorsprong van Van Gogh

Het project maakt zichtbaar dat de basis van Van Goghs kunstenaarschap in Brabant ligt. Niet Parijs, Arles of Saint-Rémy vormen het beginpunt van zijn ontwikkeling, maar het Brabantse landschap, het boerenleven en de mensen die hem omringden. Nog te weinig mensen weten dat. Door deze vroege periode centraal te stellen, wordt Brabant internationaal gepositioneerd als de geboortegrond van de wereldberoemde artistieke visie van Vincent van Gogh.

Resultaat:

- Sterkere internationale herkenning van Brabant binnen het Van Gogh-verhaal.
- Versterking van het culturele profiel van Brabant.
- Een onderscheidend en duurzaam internationaal narratief.

Regionale trots en verbondenheid versterken

Het project vertaalt kunsthistorisch onderzoek naar een toegankelijk verhaal over Brabantse identiteit. Van Gogh schilderde het dagelijkse leven van mensen die hij kende en begreep — boeren, arbeiders en gezinnen uit zijn directe omgeving. Zo ontstaat een nieuw gevoel van eigenaarschap: Van Gogh werd niet alleen een wereldkunstenaar, maar was ook een echte Brabander. Het museum bouwt daarbij voort op de succesvolle wervingscampagne rond *Kop van een Vrouw (Gordina de Groot)*, waarbij voor elke Brabander één euro is opgehaald: 2,6 miljoen!

Resultaat:

- Meer regionale trots en verbondenheid.
- Groter bewustzijn van de internationale betekenis van Brabant.
- Een gedeeld cultureel verhaal voor inwoners en bezoekers.

Van Gogh inzetten als internationaal visitekaartje van Brabant

Het project ontwikkelt een helder en overdraagbaar verhaal dat Brabanders actief kunnen delen met vrienden, familie, bezoekers en zakelijke relaties in binnen- en buitenland. Brabanders krijgen een verhaal waarmee zij kunnen uitleggen: “Hier kom ik vandaan. Hier begon Vincent van Gogh.” Van Gogh fungeert daarmee niet alleen als cultureel erfgoed, maar ook als instrument voor internationale profilering, gastvrijheid, economische positionering, talent- en vestigingsklimaat.

Resultaat:

- Versterking van Brabant als internationaal herkenbare culturele regio.
- Toename van culturele ambassadeurschap onder inwoners en organisaties.
- Meer internationale aantrekkingskracht voor bezoekers, kenniswerkers en partners.
- Financiële en inhoudelijke partnerschappen richting de vaste presentatie vanaf 2029.

Nieuwe kennis ontwikkelen over Van Goghs Brabantse periode

Via de meerjarige programmalijn *Vincent – Zijn vroege jaren* investeert het museum in vernieuwend onderzoek naar Van Goghs Brabantse periode en de invloed van het boerenleven op zijn artistieke ontwikkeling. In aanloop naar *Van Gogh en de boeren* (2028) worden focustentoonstellingen ontwikkeld die telkens een specifiek aspect van het boerenleven onderzoeken (Van Gogh en de aardappel, Van Gogh en de muts, Van Gogh en de avond).

Resultaat:

- Nieuwe wetenschappelijke inzichten in Van Goghs vroege oeuvre.
- Versterking van de internationale positie van Het Noordbrabants Museum als kenniscentrum.
- Opbouw van een duurzaam internationaal netwerk van onderzoekers, musea en bruikleengevers.

Een breed publiek verbinden aan kunst, erfgoed en identiteit

Het project vertaalt specialistische kennis naar toegankelijke presentaties, verhalen en publieksactiviteiten voor een breed en divers publiek - van bestaande en nieuwe inwoners uit Brabant tot internationale bezoekers. Door de combinatie van onderzoek, emotie, herkenning en actualiteit zowel in het museum als daarbuiten ontstaat een eigentijdse benadering van cultureel erfgoed die mensen persoonlijk raakt.

Resultaat:

- Vergroting van publieksbereik en maatschappelijke impact.
- Nieuwe doelgroepen voor Het Noordbrabants Museum.
- Verdieping van de relatie tussen inwoners en hun culturele omgeving.
- Versterking en verdieping internationale Van Gogh samenwerkingspartners.

Vernieuwend onderzoek

Binnen de meerjarige programmalijn *Vincent – Zijn vroege jaren* onderzoekt Het Noordbrabants Museum de vroege, ‘donkere’ periode van Vincent van Gogh, toen hij zich als kunstenaar liet inspireren door het leven van de mensen in zijn Brabantse omgeving zoals: boeren, arbeiders en

gelovigen. Het is een belangrijke verkenning van een internationaal minder bekend, maar cruciaal hoofdstuk in Van Goghs artistieke ontwikkeling, een periode die zijn latere meesterwerken diepgaand heeft beïnvloed.

In opmaat naar de internationale tentoonstelling *Van Gogh en de boeren* in 2028 ontwikkelt het museum een reeks van drie focustentoonstellingen die aspecten van het boerenleven onderzoekt. De presentaties onderzoeken een ogenschijnlijk klein, maar belangrijk onderwerp in Van Goghs Brabantse oeuvre. In deze heldere lijn wordt diepgaande kennis opgebouwd, nieuwe verbanden gelegd en professionele contacten aangegaan of bestendigd. Om de context van Van Goghs leven en werk te kunnen borgen, vinden de focustentoonstellingen plaats in de zaal *Van Gogh in Brabant* die volledig is gewijd aan de Brabantse meester.

Naast de kunsthoudelijke kant, willen de presentaties ook de historische diepgang én de hedendaagse relevantie voor het voetlicht brengen.

Daarnaast bestaat de wens om kunsthistorisch en historisch onderzoek dat door museummedewerkers wordt verricht aan te vullen en te funderen door middel van materiaal-technische analyses. Met name in de hieronder beschreven tentoonstelling *Van Gogh en de avond* biedt kennis over pigmentgebruik en veroudering van het verfoppervlak niet alleen inzicht in de werkwijze van Van Gogh, maar ook in zijn artistieke keuzes wat betreft het onderwerp. In dit kader heeft Het Noordbrabants Museum de ambitie om - in samenwerking met het Van Gogh Museum - het meetinstrument dat door ASML is ontwikkeld ten behoeve van veroudering door omgevingsfactoren, toe te passen.

Waar Het Noordbrabants Museum al nauwe banden onderhoudt met Van Goghexperts in Nederland, heeft het de ambitie om op internationaal niveau met Van Goghspecialisten samen te werken. Een denktank – waarin bijvoorbeeld conservator Jean-Rémi Touzet van Musée d'Orsay in Parijs en conservator Chris Riopelle van The National Gallery in Londen zitting nemen – vormt een gedegen wetenschappelijke achtergrond om onderzoekstentoonstellingen te realiseren.

Focustentoonstellingen

Van Gogh en de aardappel 11 oktober 2025 – 1 februari 2026

140 jaar na het schilderen van de beroemde *Aardappeleters* opende in 2025 de succesvolle presentatie *Van Gogh en de aardappel*. Met een kleine knipoog onderzocht het museum waarom Van Gogh de aardappel als onaantrekkelijk schilderobject zo nadrukkelijk afbeeldde in zijn Brabantse periode. Hij schilderde er zelfs zes stillevens van. Grondig onderzoek liet zien dat Van Gogh als eerste kunstenaar de aardappel op een voetstuk zette. Niemand wist beter dat alledaagse voorwerpen buitengewoon kunnen zijn.

Om Van Goghs artistieke motivatie te begrijpen, dook het museum in de betekenis van de aardappel in zijn tijd. Archiefmateriaal en 'weetjes' op basis van onderzoek bracht de bezoeker in contact met het belangrijkste voedsel van toen. Historische aardappellassen, speciaal geteeld voor de tentoonstelling, verbonden Van Goghs schilderijen direct aan het Brabantse landschap en het boerenleven.

Van Gogh en de muts 5 september 2026 – 26 september 2027

Vincent van Gogh
Kop van een vrouw (Gordina de Groot), maart-april 1885

Vincent van Gogh
Garenspoelende vrouw, maart 1885

In Nuenen raakte Van Gogh in de ban van de witte mutsen van Brabantse vrouwen, die hij beschreef als 'eeuwig mooi'. *Van Gogh en de muts* onderzoekt zijn artistieke fascinatie en hoe hij kant, gaas en witnuances een sprekend onderdeel van de voorstelling liet vormen. De tentoonstelling onderzoekt daarnaast de culturele betekenis van kleding, identiteit en representatie in Van Goghs tijd en verbindt dat aan de actualiteit. Om inzicht te krijgen in Van Goghs schilderijen worden deze gecombineerd met originele mutsen. Historische fotografie en onderzoeksmateriaal nemen de bezoeker mee naar het gebruik van dit typische hoofddeksel in Van Goghs tijd.

Van Gogh en de avond oktober 2027 – september 2028

Vincent van Gogh, De pastorie te Nuenen bij avond, achterzijde, november 1885

Vincent van Gogh, Tegen de avond, 1885

Van Gogh en de avond stelt Vincents levenslange fascinatie voor de avond centraal. Zijn schilderijen en brieven staan vol van inspiratie door het late uur. De tentoonstelling onderzoekt de ontwikkeling die hij in Brabant doormaakte in de weergave van de avond. Welke kleurcontrasten en lichteffecten gebruikte hij om de bedoelde lading van de duisternis te bereiken? Naast schemerlandschappen toont het museum ook zijn experimenten met lamplicht en schaduw binnenshuis. Van Goghs werken worden gecombineerd met de literatuur en poëzie die zijn interesse voedden. De ambitie is om de donkerte van zijn schilderijen materiaal-technisch te onderzoeken. Kunsthistorisch onderzoek en technische analyse gaan hand in hand met betekenisvolle thema's als emotie en menselijke verbondenheid.

De drie presentaties bouwen op naar de omvangrijke, internationale tentoonstelling over Van Gogh en het boerenleven. Dit was hét belangrijkste onderwerp en de ambitie van Van Gogh in Brabant, maar zou tot aan het einde van zijn leven zijn kunstenaarschap vormen. Waar hij in een traditie staat van schilders die het boerenleven verbeelden, wil de tentoonstelling onderzoeken op welke manier Van Goghs werk zich onderscheidt van anderen. Door drie essentiële motieven in zijn Brabantse oeuvre onder de loep te nemen – voedsel, kleding, leefritme – bouwt het museum de kennis op die de basis vormt voor de grote tentoonstelling in de expozalen.

De verworven expertise en opgebouwde netwerken vormen tevens de basis voor de ontwikkeling van de vernieuwde vaste Van Gogh-presentatie vanaf 2029 in Het Noordbrabants Museum. De grotere presentatie biedt ruimte voor context rond tijdgenoten van Van Gogh, hedendaagse kunstenaars, audiovisuele presentaties en wisselende tentoonstellingen, waardoor de programmalijs inhoudelijk en publieksmatig duurzaam kan worden doorontwikkeld.

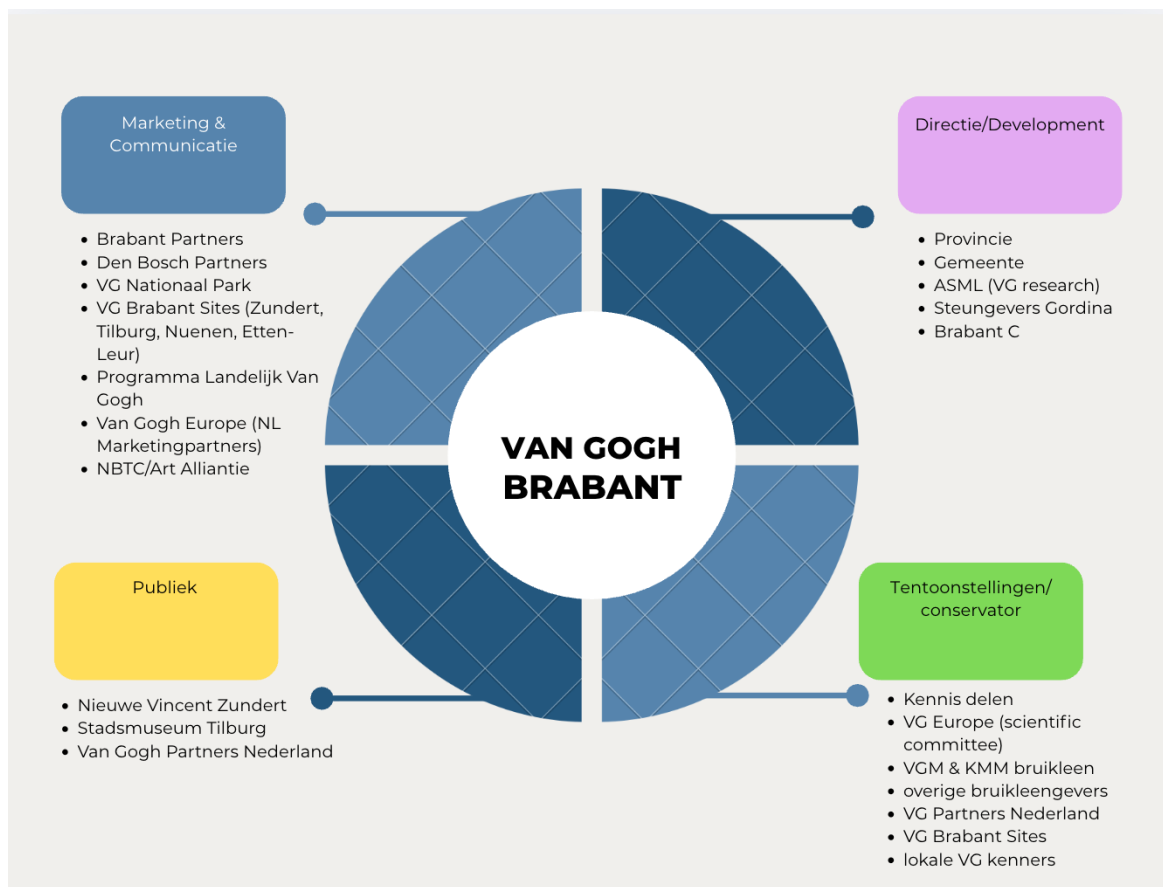
Impactdoelstellingen

- Percentage bezoekers dat na afloop de boodschap onderschrijft:
"Brabant is de plek waar Vincent van Gogh begon." (>75% *herkenning en instemming*)
- Toename internationale media-aandacht waarin Brabant expliciet wordt genoemd als oorsprong van Van Gogh (*minimaal 20 internationale publicaties/vermeldingen per jaar v.a. 2027*)

- Percentage bezoekers dat Brabant na Het Noordbrabants Museum bezoek associeert met het begin van Van Goghs kunstenaarschap (*streefwaarde: >70% in publieksonderzoek*)
- Percentage Brabantse bezoekers dat aangeeft meer trots te voelen op Brabant na bezoek (*streefwaarde: >65% in bezoekersenquête*)
- Aantal Brabanders dat actief deelneemt aan publieksactiviteiten, educatieprogramma's of community-projecten rondom Van Gogh (*2.000 deelnemers cumulatief richting 2028*)
- Samenwerkingen met zowel Noord- als Zuid-Brabantse bedrijven, toeristische partners en internationale Van Gogh-netwerken waarbij lokale geschiedenis en identiteit wordt ingezet als verbinding (*In 2027 werving bedrijven, doel vanaf 2028, tijdens Van Gogh 175 jaar, een aantal nieuwe partners voor minimaal vijf jaar aan het onderzoeksproject te verbinden*)
- Aantal internationale bezoekers aan tentoonstellingen en programmering rondom de programmalijn *Vincent – Zijn vroege jaren* (*jaarlijkse groei van 3% internationale bezoekers vanaf 2028, in de huidige situatie (2026) is dit circa 2%*)
- Nieuwe onderzoeksresultaten, publicaties, bruiklenen of internationale samenwerkingen voortkomend uit het project:
 - Minimaal 1 substantiële onderzoeksoutput of samenwerking per jaar;
 - Minimaal 1 werk van Van Gogh in bruikleen dat de afgelopen 30 jaar niet te zien is geweest in Het Noordbrabants Museum;
 - Per focustentoonstelling 1 blijvende webpagina in het online magazine op de website van het museum die de tentoonstelling en onderzoeksresultaten op publieksvriendelijke wijze vastleggen.
- Aantal internationale musea, onderzoekers en kennisinstellingen betrokken bij het onderzoeksprogramma (*minimaal vijf structurele internationale partners/musea*)
- Totaal publieksbereik van tentoonstellingen, publieksprogramma's, online content en -advertising (*>500.000 unieke bereikte personen cumulatief richting 2028: 400.000 online en 100.000 via PR en print*)

Samenwerkingspartners

Een overzicht van stakeholders onderverdeeld naar afdelingen binnen Het Noordbrabants Museum.

Toelichting publiek: Het project 'De nieuwe Vincenten' wordt georganiseerd door Stadsmuseum Tilburg. Deelnemende locaties zijn: Zundert, Tilburg, Nuenen en Etten-Leur. Allen bezoeken Het Noordbrabants Museum.

Toelichting Tentoonstellingen/conservator: VGM = Van Gogh Museum, KMM = Kröller Müller Museum.

In Nederland en Europa werken diverse instellingen intensief samen rond het leven en werk van Vincent van Gogh. Door de uitbreiding van de Van Goghcollectie en tijdelijke tentoonstellingen versterkt Het Noordbrabants Museum zijn positie binnen dit netwerk. Het museum hecht veel waarde aan samenwerking op het gebied van onderzoek, behoud en beheer (materiaal-technische innovatie), educatie en publieksbereik. Zo bestaat al jarenlang een inhoudelijke samenwerking met het Van Gogh Museum rond langdurige bruiklenen. Daarnaast speelt het museum een steeds grotere rol binnen het internationale netwerk Van Gogh Europe en neemt het deel aan het Scientific Committee. Binnen Brabant vervult het museum een richtinggevende rol binnen Van Gogh Brabant en onderhoudt het contacten met de Van Gogh Sites Foundation en Van Gogh National Park.

Development

Met de programmalijn *Vincent – Zijn vroege jaren* streeft Het Noordbrabants Museum ernaar om partners duurzaam te betrekken bij de ontwikkeling van kennis en vergroten van maatschappelijke betrokkenheid bij Brabants erfgoed, met de schilderijen die Vincent van Gogh

tijdens zijn vroege jaren als kunstenaar in Brabant maakte. Dit deel van zijn oeuvre biedt niet alleen inzicht in de vroege ontwikkeling van Van Gogh als kunstenaar, maar belicht ook de brede maatschappelijke en culturele transformaties die Noord- en Zuid-Brabant in die periode hebben doorgemaakt. Denk aan de opkomende industrialisatie, veranderingen in het landschap door stedenbouw, en de introductie van nieuwe technologieën zoals elektrische verlichting die de regio vormgaven. De programmalijn *Vincent – Zijn vroege jaren* legt een brug tussen geschiedenis en erfgoed van Brabant en actuele en toekomstige ontwikkelingen in de regio door samen te werken met Brabantse partners.

Het project creëert daardoor unieke kansen om zowel Noord- als Zuid-Brabant actief te betrekken bij onderzoek dat de lokale geschiedenis en -waardering versterkt. Door samenwerking met partners en gemeenschappen actief te stimuleren, verbindt het project mensen met de plek waar zij wonen en werken, en draagt het onderzoek bij aan een gedeeld gevoel van erfgoed en trots. Op de long-list van potentiële partners staan onder meer: Bank Delen, Vanderlande, Colruyt Group, UmiCore, BOM, SocialDeal maar ook andere organisaties die zich verbonden voelen met cultureel erfgoed, duurzaamheid en regionale ontwikkeling. Doel is om in 2028, tijdens Van Gogh 175 jaar, een aantal nieuwe partners voor minimaal vijf jaar aan het onderzoeksproject te verbinden.

Duurzame bestendinging en borging

Inhoudelijke borging: meerjarige onderzoekslijn tot en na 2028, structurele positionering van het museum als expertisecentrum Van Goghs vroege jaren, nieuwe vaste presentatie vanaf 2029 en duurzame kennisopbouw via publicaties, collectieonderzoek en internationale samenwerkingen.

Organisatorische borging: structurele verankering binnen vaste collectie en tentoonstellingsprogrammering, doorlopende samenwerking tussen conservatoren, publiek, educatie en marketing, langdurige samenwerking met Van Gogh Museum en Brabantse partners.

Financiële bestendinging: structurele opname in meerjarenprogrammering, groei internationaal publiek, structurele sponsor- en partnerstrategie, doorontwikkeling van publieksinkomsten, koppeling aan toeristische partners, langjarige fondsenstrategie, internationale bruikleen- en kennisnetwerken, toekomstige cofinanciering via erfgoed-, onderzoeks- en toerismepartners.

Maatschappelijke borging: structurele educatieprogramma's, blijvende relatie met Brabantse gemeenschappen, programma voor expats / nieuwe Brabanders, duurzame publieksrelaties, langdurige community-partnerships en blijvende toegankelijkheidsprogramma's.

Team

Team Vincent – Zijn vroege jaren	
Directeur – bestuurder (artistiek inhoudelijk verantwoordelijk)	Jacqueline Grandjean ¹

¹<https://www.linkedin.com/in/jacqueline-grandjean-7a57a34/>

Conservator	Helewise Berger ²
Hoofd Collectie en Tentoonstellingen / Projectleider a.i.	Gundy van Dijk ³
Marketing en communicatie	Sandra van Dongen ⁴
Registratie	Tessel Peperkamp ⁵
Curator educatie	Sigrid Noordijk ⁶ (extra vacature projectmedewerker voor expat- en de provincie in programma)
Medewerker educatie - onderwijs	Joost Mellink ⁷
Fondsenwerving	Yvette Vromans ⁸
Development	Nazanin Moarref ⁹ (extra vacature voor relatiemanager)

Helewise Berger, conservator 19de- en vroeg 20ste-eeuwse kunst met een specialisatie in Van Gogh, is al ruim tien jaar verbonden aan Het Noordbrabants Museum. Vanaf 1 juni wordt het team versterkt door Gundy van Dijk, die aantreedt als Hoofd Collectie en Tentoonstellingen. Van Dijk is momenteel werkzaam als Hoofd Educatie & Interpretatie bij het Van Gogh Museum en brengt brede ervaring mee op het gebied van collectiepresentatie, publieksbenadering en museale strategie.¹⁰ Voor *Vincent – Zijn vroege jaren* gaat van Dijk in de opstartfase ook als interim-projectleider betrokken zijn, totdat een nieuwe projectleider is aangesteld. Deze projectleider is richting september 2026 verantwoordelijk voor de verdere uitwerking van de projectorganisatie en de gewenste invulling van de capaciteit.

Toelichting en onderbouwing criteria

Criterium 1: Maatschappelijke Impact

² <https://www.linkedin.com/in/helewiseberger/>

³ <https://www.linkedin.com/in/gundyvandijk/>

⁴ <https://www.linkedin.com/in/sandra-van-dongen/>

⁵ <https://www.linkedin.com/in/tesselpeperkamp/>

⁶ <https://www.linkedin.com/in/sigrid-noordijk-4642a2259/>

⁷ <https://www.linkedin.com/in/joost-mellink-a52b9b89/>

⁸ <https://www.linkedin.com/in/yvettevromans/>

⁹ <https://www.linkedin.com/in/nazanin-moarref/>

¹⁰ Gundy van Dijk: Per 1 juni neem ik afscheid van mijn rol als hoofd Educatie & Interpretatie bij het Van Gogh Museum. De afgelopen bijna zes jaar was het een groot voorrecht om leiding te geven aan een divers en getalenteerd team, met expertise op het gebied van onderwijs, jeugd, jongvolwassenen, families, volwassenen, digitaal leren. Ik kijk terug op inspirerende programma's en tentoonstellingen, van de bruisende Vincent op Vrijdag avonden tot prachtige tentoonstellingen als Geel, Kleur als Taal, Past / Futur, No Filter!, audiotour, docentendagen, workshops, projecten als Ik ben Jo, mentaal welzijn, Heart for Art en outreach programma's. Samen met het team hebben wij mensen op onverwachte manieren verbinding laten maken met kunst. Via museumeducatie is het gelukt om Vincents wereld toegankelijk, relevant en betekenisvol te maken voor iedereen, ongeacht iemands achtergrond. Bovenal vertrek ik met enorme trots op mijn topteam: deskundige, gepassioneerde mensen die iedere dag bijdragen aan unieke museumervaringen.

Met *Vincent – Zijn vroege jaren* ontwikkelt Het Noordbrabants Museum een meerjarige culturele programmalijn die een zichtbare bijdrage levert aan de samenleving in Brabant en de Brainportregio. Door tentoonstellingen, educatie, publieksactiviteiten en samenwerkingen te verbinden aan actuele maatschappelijke thema's draagt het project bij aan culturele participatie, inclusie, kennisontwikkeling en regionale zichtbaarheid.

a. Het vergroten van een gevarieerd en kwalitatief hoogstaand aanbod van cultuur, om de aantrekkelijkheid van de regio te vergroten

Het project ontwikkelt een meerjarige programmalijn waarin vernieuwend kunsthistorisch onderzoek, tentoonstellingen, publieksactiviteiten en educatie samenkomen. Door de focus op Van Goghs vroege Brabantse jaren ontstaat een onderscheidend cultureel aanbod dat internationaal relevant is én sterk regionaal verankerd blijft. Focustentoonstellingen zoals Van Gogh en de muts en Van Gogh en de avond combineren artistieke kwaliteit met maatschappelijke relevantie en dragen bij aan nieuwe kennisontwikkeling rondom Van Goghs oeuvre. Daarmee versterkt het project het culturele profiel van Brabant en de internationale positionering van Het Noordbrabants Museum.

Bereik: circa 25.000, 76.000 en 53.000 bezoekers in respectievelijk 2026, 2027 en 2028.

b. Het verminderen van barrières voor cultuur, om de toegang tot cultuur voor inwoners van de regio te verbeteren

Het project maakt specialistische kennis toegankelijk voor een breed en divers publiek. Het museum ontwikkelt publieksprogramma's, educatieve activiteiten en participatieve projecten voor uiteenlopende doelgroepen, waaronder scholieren, nieuwe Brabanders, expats en bezoekers die niet vanzelfsprekend een museum bezoeken. Er is nadrukkelijk aandacht voor toegankelijkheid via prikkelarme openstellingen, laagdrempelige publieksactiviteiten zoals prikkelarme bezoeken en community-projecten. Daarmee verlaagt het project sociale, praktische en culturele drempels tot cultuurparticipatie.

Bereik: circa 500 deelnemers aan educatieprogramma's, circa 500 leerlingen van scholen en circa 700 deelnemers aan community-projecten binnen en buiten het museum.

c. Een positieve bijdrage tot een inclusieve samenleving

Het project verbindt Van Goghs werk aan actuele thema's zoals identiteit, mentale gezondheid, verbondenheid en menselijke waardigheid. Via tentoonstellingen en publieksprogramma's worden bezoekers uitgenodigd om vanuit verschillende perspectieven naar kunst en samenleving te kijken. Programma's zoals *Twee keer kijken* en participatieve publieksactiviteiten stimuleren ontmoeting, reflectie en dialoog tussen verschillende groepen bezoekers. Ook nieuwe inwoners worden actief betrokken via speciale programma's rondom Brabantse cultuur en identiteit. Daarmee draagt het project bij aan wederzijds begrip, inclusie en maatschappelijke verbondenheid.

Bereik: een breed en divers publiek uit de regio, inclusief circa 300 nieuwe inwoners (expats).

d. Het stimuleren van interactie tussen culturen, om de sociale cohesie te verbeteren

Door regionale geschiedenis te verbinden met internationale uitstraling creëert het project ontmoetingen tussen lokale gemeenschappen, nationale bezoekers en internationale cultuurtoeristen. Van Gogh fungeert daarbij als gedeeld cultureel verhaal dat mensen verbindt. Het museum werkt samen met Brabantse partners, erfgoedlocaties, onderwijsinstellingen en internationale Van Gogh-netwerken om cultuur toegankelijk en betekenisvol te maken voor verschillende doelgroepen. Zo draagt het project bij aan sociale cohesie, regionale trots en een sterk cultureel ecosysteem voor Brabant. Daarnaast bereikt het project via online content ook internationale doelgroepen buiten Brabant.

Bereik: regionale, nationale en internationale bezoekers en samenwerkingspartners binnen cultuur, onderwijs en erfgoed.

Criterium 2: Culturele interventie en culturele kwaliteit

Het project onderscheidt zich door een sterke combinatie van vernieuwend kunsthistorisch onderzoek, publieksgerichtheid en maatschappelijke relevantie. Het project ontwikkelt een meerjarige inhoudelijke programmalijn waarin tentoonstellingen, onderzoek, educatie en publieksactiviteiten elkaar versterken. Daarmee levert Het Noordbrabants Museum een culturele interventie van hoge professionele kwaliteit met een duurzame impact op regionaal, nationaal en internationaal niveau.

- **Oorspronkelijkheid:** het museum kiest voor een vernieuwende benadering van Van Goghs vroege Brabantse periode door niet eerder uitgelichte onderwerpen centraal te stellen, zoals de aardappel, de muts en avondlicht. Kunsthistorisch onderzoek, materiaal-technische analyse en maatschappelijke reflectie worden hierin gecombineerd.
- **Zeggingskracht:** het project verbindt Van Goghs werk aan actuele thema's zoals identiteit, mentale gezondheid, empathie en verbondenheid. Door specialistische kennis toegankelijk te vertalen ontstaat een betekenisvolle ervaring voor een breed publiek.
- **Vakmanschap:** Het Noordbrabants Museum beschikt over ruime expertise op het gebied van Van Gogh, tentoonstellingsontwikkeling, onderzoek en publiekswerking. Het project wordt gerealiseerd in samenwerking met professionele en internationale partners, waaronder het Van Gogh Museum Amsterdam.
- **Kunsthistorische relevantie:** het project draagt bij aan nieuwe inzichten in Van Goghs vroege oeuvre en positioneert Brabant nadrukkelijk als cruciaal in de vorming van zijn kunstenaarschap. Onderzoek, publicaties en tentoonstellingen versterken deze kennisontwikkeling.
- **Educatieve waarde:** educatie en publiekswerking zijn structureel onderdeel van het project. Via onderwijsprogramma's, workshops, lezingen en participatieactiviteiten worden uiteenlopende doelgroepen actief betrokken.
- **Internationaal bereik:** het project versterkt de internationale zichtbaarheid van Brabant binnen het wereldwijde Van Gogh-netwerk. Samenwerkingen met internationale musea, onderzoekers en toeristische partners dragen bij aan een breed (inter)nationaal bereik.

Criterium 3: Cultureel ondernemerschap en duurzaamheid

Vincent – Zijn vroege jaren bouwt voort op een reeds ingezette en bewezen programmalijn binnen Het Noordbrabants Museum. Met een combinatie van eigen investeringen, strategische

samenwerkingen, publieksbereik en internationale positionering ontwikkelt het museum een duurzaam en toekomstbestendig programma rondom Van Goghs vroege jaren. Het project verbindt artistieke kwaliteit aan maatschappelijke impact, cultureel ondernemerschap en langjarige waardecreatie voor Brabant.

- **Haalbaarheid:** het project bouwt voort op bestaande expertise, eerdere succesvolle Van Gogh-projecten en een stevig netwerk van regionale, nationale en internationale partners. De meerjarige planning, organisatorische inbedding en ervaring van het museum waarborgen een realistische en uitvoerbare aanpak.
- **Kunstzinnig en cultureel:** het project combineert hoogwaardige tentoonstellingen, vernieuwend onderzoek, publiekswerking en educatie binnen één samenhangende programmaliijn. Daarmee versterkt Het Noordbrabants Museum zijn positie als expertisecentrum voor Van Goghs vroege jaren.
- **Internationale zichtbaarheid:** door samenwerkingen met het Van Gogh Museum Amsterdam, internationale onderzoekers, musea en toeristische partners vergroot het project de internationale zichtbaarheid van zowel Het Noordbrabants Museum als Brabant als oorsprong van Van Gogh.
- **Zakelijk rendement:** het project draagt bij aan groei van publieksbereik, internationale bezoekersstromen, sponsor- en partnerrelaties en publieksinkomsten. De financiering bestaat uit een gezonde mix van eigen middelen, publieke en private bijdragen en strategische samenwerkingen.
- **Maatschappelijk rendement:** het project stimuleert culturele participatie, educatie, talentontwikkeling en maatschappelijke verbondenheid. Door een breed publieksprogramma en aandacht voor inclusie, toegankelijkheid en regionale identiteit levert het project een duurzame bijdrage aan het culturele ecosysteem van Brabant.

Financieel

De totale projectbegroting betreft een meerjarige investering in de verdere ontwikkeling en duurzame verankering van de Van Gogh-programmalijn van Het Noordbrabants Museum in de periode 2026–2028. De begroting bestaat uit loonkosten, onderzoek, tentoonstellingsontwikkeling, publieksprogrammering en organisatorische versterking. Dekking wordt gerealiseerd via een combinatie van eigen middelen, publieksinkomsten, partnerbijdragen, aanvullende publieke en private financiering en een bijdrage van ASML X Brabant C. Een nadere toelichting op de begroting, dekking, risicoanalyse en duurzame bestending is opgenomen in de bijlage *Toelichting begroting Vincent – Zijn vroege jaren*.

Afsluitend

Met dit project ontwikkelt Het Noordbrabants Museum een duurzame, internationaal onderscheidende infrastructuur rondom Van Goghs vroege jaren, waarin onderzoek, publieksbereik, educatie, erfgoed en regionale identiteit structureel met elkaar verbonden worden.